

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на домаћем тржишту у децембру 2017. године у односу на новембар 2017. године, у просјеку су више за 0,3%, и у односу на децембар 2016. године више за 2,8%.

Посматрано по намјени потрошње, у децембру 2017. године, у односу на новембар 2017. године, цијене енергије у просјеку су више за 0,5%, цијене интермедијарних производа више су за 0,3%, цијене капиталних производа у просјеку су ниже за 0,6%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу ниже су за 0,1%, док су цијене трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM) у децембру 2017. године у односу на новембар 2017. године, цијене подручја (E) Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине, у просјеку су више за 5,4%, цијене подручја (B) Вађење руда и камена као и цијене подручја (C) Прерађивачка индустрија, више су за 0,3% и цијене подручја (D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, у просјеку су остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у децембру у 2017. године у односу на новембар 2017. године, остварен је раст цијена у: прикупљању отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажи материјала 5,4%; вађењу осталих руда и камена, производњи кокса и рафинисаних нафтних производа 1,3%; вађењу руда метала 0,7%; производњи папира и производа од папира 0,6%; производњи одјеће, производњи електричне опреме, производњи машина и опреме Д.Н. 0,2%; производњи прехранбених производа, преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производњи предмета од сламе и плетарских материјала, производњи моторних возила, приколица и полуприколица 0,1%.

Пад цијена у децембру 2017. године у односу на новембар 2017. године остварен је у областима: производња готових металних производа, осим машина и опреме 1,2%; вађење угља и лигнита (мрког угља) 0,8%; производња коже и производа од коже 0,7%; производња базних метала 0,6%; производња осталих производа од неметалних минерала 0,3%; производња производа од гуме и пластичних маса, поправка и инсталација машина и опреме 0,2%; производња хемикалија и хемијских производа 0,1%.

У преосталих девет области индустријске производње цијене су у децембру 2017. године у односу на новембар 2017. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on domestic market in December 2017, compared to November 2017, were on the average 0.3% higher, and compared to December 2016 they were 2.8% higher.

By purpose of consumption, in December 2017, compared to November 2017, prices of energy were on the average 0.5% higher, prices of intermediate goods were 0.3% higher, prices of capital goods were on the average 0.6% lower, prices of consumer non-durables were 0.1% lower, while prices of consumer durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in December 2017, compared to November 2017, prices of the section (E) Water supply; sewerage, waste management and remediation activities were on the average 5.4% higher, prices of the section (B) Mining and quarrying and prices of the section (C) Manufacturing were on the average 0.3% higher, while prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production, in December 2017, compared to November 2017, prices increased in the following divisions: Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery 5.4%; Other mining and quarrying Manufacture of coke and refined petroleum products 1.3%; Mining of metal ores 0.7%; Manufacture of paper and paper products 0.6%; Manufacture of wearing apparel, Manufacture of electrical equipment, Manufacture of machinery and equipment n.e.c. 0.2%; Manufacture of food products, Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials, Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 0.1%.

Decrease in prices in December 2017, compared to November 2017, was recorded in the following divisions: Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 1.2%; Mining of coal and lignite (black coal) 0.8%; Manufacture of leather and related products 0.7%; Manufacture of basic metals 0.6%; Manufacture of other non-metallic mineral products 0.3%; Manufacture of rubber and plastic products, Repair and installation of machinery and equipment 0.2%; Manufacture of chemicals and chemical products 0.1%.

In the remaining nine divisions of industrial production, prices in December 2017, compared to November 2017, remained on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ДЕЦЕМБАР 2017.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, DECEMBER 2017

Назив (по PRODCOM-у)	XII 2017 XI 2017	XII 2017 XII 2016	I-XII 2017 I-XII 2016	XII 2017 Ø 2016	Ø 2016 Ø 2015	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,3	102,8	102,0	104,0	101,5	TOTAL
По намјени потрошње						By purpose of consumption
Енергија	100,5	103,0	103,1	105,7	104,1	Energy
Интермедијарни производи	100,3	104,3	101,0	103,3	99,2	Intermediate goods
Капитални производи	99,4	98,4	100,4	99,2	99,6	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	99,6	99,2	99,2	99,1	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	99,9	101,8	100,6	101,8	99,0	Consumer non-durables
По подручјима и областима						By sections and divisions
B Вађење руда и камена	100,3	106,5	107,7	110,3	101,0	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	99,2	107,0	116,4	118,7	108,2	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	100,7	108,1	104,1	107,7	97,0	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	101,3	100,2	100,5	100,5	100,3	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	100,3	103,6	100,5	103,4	99,1	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100,1	101,8	98,7	100,3	98,4	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	108,2	107,6	108,2	98,7	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	89,0	89,9	89,8	100,5	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	98,7	100,0	99,3	100,8	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,2	100,6	95,5	95,8	97,1	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	99,3	91,7	97,4	97,1	101,7	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,1	107,2	103,7	107,9	101,7	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	100,6	98,2	97,2	97,5	99,2	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штапање и умножавање снимљених записа	100,0	100,0	100,0	100,0	101,3	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	101,3	107,4	100,7	107,6	98,6	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	99,9	98,3	97,9	97,0	98,2	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	100,0	98,2	103,3	101,3	102,3	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	99,8	101,1	100,9	101,2	99,4	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	99,7	100,5	100,7	100,8	99,9	23 Manufacture of other non-metallic mineral products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ, ДЕЦЕМБАР 2017. (наставак)
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON DOMESTIC MARKET, DECEMBER 2017 (continued)

Назив (по PRODCOM-у)		XII 2017 XI 2017	XII 2017 XII 2016	I-XI 2017 I-XI 2016	XI 2017 Ø 2016	Ø 2016 Ø 2015	Name (by PRODCOM)	
24	Производња базних метала	99,4	107,6	103,7	106,0	100,4	24	Manufacture of basic metals
25	Производња готових металних производа, осим машина и опреме	98,8	104,2	104,6	107,1	101,3	25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	101,7	99,5	101,7	99,7	26	Manufacture of computer, electronic and optical products
27	Производња електричне опреме	100,2	102,1	102,2	101,8	99,5	27	Manufacture of electrical equipment
28	Производња машина и опреме д.н.	100,2	99,5	100,0	99,8	99,9	28	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,1	97,9	98,8	98,2	95,7	29	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
31	Производња намјештаја	100,0	99,5	99,2	99,1	99,1	31	Manufacture of furniture
32	Остала прерађивачка индустрија	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	32	Other manufacturing
33	Поправка и инсталација машина и опреме	99,8	99,0	99,3	99,0	99,7	33	Repair and installation of machinery and equipment
D	Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	103,4	103,4	107,3	D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35	Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0	100,0	103,4	103,4	107,3	35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E	Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	105,4 ¹⁾	-	-	-	-	E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
38	Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	105,4 ¹⁾	-	-	-	-	38	Waste collection, treatment and disposal activities, material recovery

¹⁾ индекс је компилиран на децембар 2016. године / Index is compiled to December 2016

ЗНАКОВИ / SYMBOLS

- нема појаве / no occurrence

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику цијена произвођача индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2017. години чини 386 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1330 цијене.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама, мјесечно доставља 358 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту користи се Номенклатура индустријских производа - НИП БиХ/PRODCOM 2015, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим променама у ЕУ PRODCOM листи.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године.

Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базе цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, коришћењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial producer price changes.

Producer selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, as well as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2017 consists of 386 products. Each month 1330 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 358 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH /PRODCOM 2015, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2015.

The structure of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2015.